

Uppföljande granskning 2022

Haninge kommun

The better the question. The better the answer.
The better the world works.

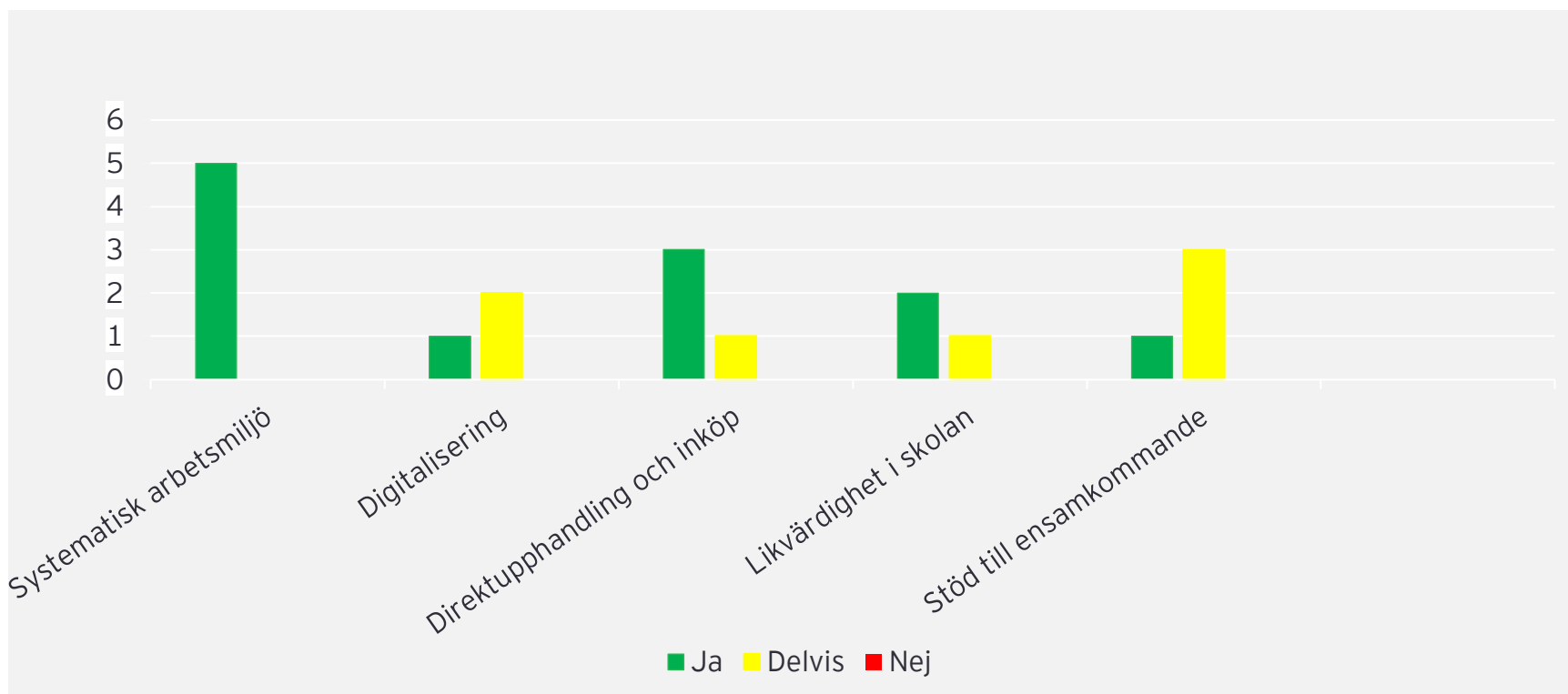
Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
Syfte och genomförande.....	4
1. Granskning av det systematiska arbetsmiljöarbetet.....	5
1.1 Kommunstyrelsen och äldre nämndens svar.....	7
1.2 Kommunstyrelsen och nämndens vidtagna åtgärder.....	8
1.3 Bedömning av kommunstyrelsen och nämndens vidtagna åtgärder.....	9
2. Granskning av digitalisering.....	10
2.1 Kommunstyrelsens svar.....	12
2.2 Kommunstyrelsens vidtagna åtgärder.....	13
2.3 Bedömning av kommunstyrelsens vidtagna åtgärder.....	14
3. Granskning av direktupphandling och inköp.....	15
3.1 Nämndernas svar.....	17
3.2 Nämndernas vidtagna åtgärder.....	18
3.3 Bedömning av nämndernas vidtagna åtgärder.....	19
4. Granskning av arbetet för en likvärdig skola.....	20
4.1 Grund- och förskolenämndens svar.....	22
4.2 Grund- och förskolenämndens vidtagna åtgärder.....	23
4.3 Bedömning av grund- och förskolenämndens vidtagna åtgärder.....	24
5. Granskning av kommunens stöd till ensamkommande barn och ungdomar.....	25
5.1 Nämndernas svar.....	27
5.2 Nämndernas vidtagna åtgärder.....	28
5.3 Bedömning av nämndernas vidtagna åtgärder.....	29

Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna följt upp ett urval av de fördjupade granskningar som genomfördes i kommunen under 2019 och 2020. Syftet med uppföljningen har varit att se om kommunstyrelsen och granskade nämnder har vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av lämnade rekommendationer i tidigare granskningar.

Sammanfattningsvis bedöms kommunen i stor utsträckning ha beaktat revisorernas iakttagelser och rekommendationer, samt vidtagit relevanta åtgärder av lämnade rekommendationer. I flera fall konstaterar vi att ett arbete pågår och att en del rekommendationer därför inte har beaktats fullt ut. I tabellen nedan redovisas en sammanställning av uppföljningen med angivelse av huruvida åtgärder vidtagits till följd av lämnade rekommendationer för respektive granskning.

Syfte och genomförande

Syftet med uppföljningen är att bedöma om de åtgärder som vidtagits inom identifierade förbättringsområden samt resultaten som uppnåtts är tillräckliga utifrån revisorernas givna rekommendationer.

Granskningar

1. Granskning av det systematiska arbetsmiljöarbetet
2. Granskning av digitalisering
3. Granskning av direktupphandling och inköp
4. Granskning av arbetet för en likvärdig skola
5. Granskning av kommunens stöd till ensamkommande barn och ungdomar

Genomförande

Analys av tidigare rapporter

Frågor till berörda tjänstemän och inhämtning av dokumentation

Analys av svar och dokumentation

Framtagande av rapport

Intern kvalitetssäkring

1. Granskning av det systematiska arbetsmiljöarbetet

Under 2020 granskade EY på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna kommunens systematiska arbetsmiljöarbete. Syftet med granskningen var att bedöma om kommunstyrelsen och äldrenämnden säkerställt att det bedrivs ett systematiskt arbetsmiljöarbete.

Granskningen var övergripande och fördjupad granskning skedde inom äldrenämndens verksamhet.

I granskningen framkom det att grundutbildning inom arbetsmiljö är obligatoriskt för alla nya chefer och skyddsombud. Personalavdelningen hade dokumenterade deltagarlistor men saknade en systematisk uppföljning och samlad bild över vilka chefer som hade genomgått utbildningen. Vi uppmärksammade att Hållbart Medarbetare Index (HME) för äldreförvaltningen sjönk ca 8 procentenheter mellan 2018 och 2019, samt att svarsfrekvensen minskade väsentligt. Till följd av detta implementerade förvaltningen åtgärder för att stärka ett nära ledarskap.

Äldrenämndens internkontrollplan för 2020 innehöll en punkt rörande arbetsmiljöprocessen. Det noterades däremot oklarheter kring uppföljningen av kontrollmomentet. Metoden för uppföljningen angavs vara beroende av personalavdelningen, som däremot inte hade någon samordnad uppföljning av detta.

1. Granskning av det systematiska arbetsmiljöarbetet

Iakttagelser

Personalavdelningen har dokumenterade deltagarlistor för grundutbildningen inom arbetsmiljö men saknar en systematisk uppföljning och samlad bild över vilka chefer som har genomgått utbildningen.

I rutiner framgår att det vid medarbetarsamtal säkerställs att rätt kompetens och resurser finns hos respektive person med arbetsmiljöansvar. Chefer med delegerat arbetsmiljöansvar har i verksamheterna stort ansvar detta ställer krav på att de har tillräcklig kunskap.

Hållbart Medarbetare Index (HME) för äldreförvaltningen sjönk ca 8 procentenheter mellan 2018 och 2019 och svarsfrekvensen minskade väsentligt. Till följd av detta implementerade förvaltningen åtgärder för att stärka ett nära ledarskap.

Det finns oklarheter kring uppföljningen av kontrollmomentet. Metoden för uppföljningen anges vara beroende av personalavdelningen, som däremot inte har någon samordnad uppföljning av detta.

Genom KIA görs regelbundna uppföljningar på förvaltningsnivå avseende tillbud, olyckor, skador och risker i arbetsmiljön. Det uppges vara vanligt att incidenter så som Lex Sarah och fallrapporter rapporteras i fel system.

Rekommendationer

1

Säkerställa en systematisk uppföljning med samlad bild över vilka chefer som har genomgått utbildning inom arbetsmiljö.

2

Fortsätta säkerställa ett systematiskt arbetsmiljöarbete och försäkra sig om att tillräcklig kompetens finns hos medarbetare med delegerat arbetsmiljöansvar. Generellt bedömer vi att dessa delar kan säkerställas genom regelbundna uppföljningar såväl på aggregerad nivå som i medarbetarsamtal.

3

Fortsätta att följa resultat och svarsfrekvens i HME för social- och äldreförvaltningen. Detta för att säkerställa att åtgärderna får tillräcklig effekt.

4

Säkerställa en tillräcklig uppföljning av kontrollmomentet för arbetsmiljö. Vi rekommenderar att nämnden tydliggör ansvar och metod för att följa upp kontrollmomentet.

5

Säkerställa kvaliteten och tillförlitlighet i den data som rapporteras in i rapporteringssystemen. Dels genom att incidenter och tillbud rapporteras i rätt system, dels att säkerställa en samsyn kring vilka incidenter som ska rapporteras in. Detta för att på ett systematiskt sätt kunna följa upp inrapporterade incidenter framgent.

1.1 Kommunstyrelsen och äldrenämndens svar

Kommunstyrelsen och äldrenämndens svar 2020

- 1** Kommunstyrelseförvaltningen har under 2020 vidareutvecklat processen kring en systematisk uppföljning vad gäller vilka chefer som har genomfört den obligatoriska arbetsmiljöutbildningen.
- 2** Nämnderna kommer även fortsatt arbeta efter det kommunövergripande årshjulet för systematiskt arbetsmiljöarbete.
- 3** Resultaten i APU, svarsfrekvens och HME redovisas på förvaltningsnivå och analyseras i ledningsgrupper.
- 4** Mot bakgrund av det som framförs i revisionsrapporten, har metoden för internkontroll utökats utöver vad som beslutats av äldrenämnden.
- 5** Förvaltningen avser ge säkerhetssamordnare i uppdrag att delta vid arbetsplatsträffar för att informera om rutiner för incidentrapportering i KIA.

1.2 Kommunstyrelsen och nämndens vidtagna åtgärder

Vidtagna åtgärder per 2022

- 1** Chefer ska gå arbetsmiljöutbildningen vart tredje år. Detta följs upp systematiskt via Learning Management System (LMS). En preliminär plan är framtagen att respektive HR Business partners ska följa upp detta en gång per år i samband med Arbetsmiljörapporten.
- 2** Arbetet utgår utifrån det kommunövergripande årshjulet för systematiskt arbetsmiljöarbete. För chefer med delegerat uppgiftsfördelning för arbetsmiljö följs detta kontinuerligt upp genom resultat och målsamtal samt på aggregerad nivå i samband med Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Kommunstyrelsen ska även under hösten 2022 börja genomföra uppföljning av arbetsmiljöuppgiftsfördelningen för medarbetare med komplex arbetsmiljö.
- 3** Samtliga enheter inom förvaltningen arbetar med APU resultatet och upprättar handlingsplaner för åtgärder enligt beskriven modell som följer en kommungemensamt beslutad process. Processen har senare utvecklats ytterligare genom att förvaltningsledningen tar fram handlingsplan på aggregerad nivå utifrån de gemensamma utvecklingsområden som identifierats från respektive avdelning.
- 4** I egenkontrollen från år 2021 har frågan om arbetsmiljöutbildning utvecklats till att kontrollera om chefer i verksamheten under de senast tre åren genomfört arbetsmiljöutbildningen.
- 5** Utredare har deltagit vid arbetsplatsträffar för att informera om rutiner för incidentrapportering. Nya medarbetare får utbildning i rutiner. Om felrapportering sker har berörd chef ansvar att återkoppla till medarbetaren samt fånga upp behov av utbildning.

1.3 Bedömning av kommunstyrelsen och nämndens vidtagna åtgärder

Bedömning

Sammantaget bedömer vi att samtliga av revisionens fem rekommendationer har beaktats och åtgärdats.

Kommunstyrelsen och äldrenämnden har beaktat revisorernas iakttagelser och rekommendationer, samt vidtagit relevanta åtgärder av lämnade rekommendationer. Vi ser positivt på det åtgärdande arbete som har skett sedan granskningen.

2. Granskning av digitalisering

2019 granskade EY på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna kommunens digitaliseringsarbete. Granskningens syfte var att bedöma om kommunens verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering var effektiv och ändamålsenlig samt huruvida den interna kontrollen rörande digitaliseringsprocessen var tillräcklig.

I granskningen framkom att det på en kommunövergripande nivå fanns dokumenterade förhållningssätt för arbetet med digitalisering genom den IT-policy som kommunstyrelsen beslutat om.

För strategiska IT-frågor ansvarade avdelningen för kommunikation och digitalisering inom kommunstyrelseförvaltningen. Varje förvaltning ansvarade dock för sin egen verksamhetsutveckling, för samverkan samt för att planera och budgetera för kostnader som genereras till följd av användning, förvaltning, drift och utveckling. Ingen samlad uppföljning genomfördes av att styrelsens IT-Policy efterlevs, inte heller någon samlad uppföljning av att förväntade nyttor realiserats i kommunens digitaliseringsarbete.

2. Granskning av digitalisering

Iakttagelser

Det saknas ett enhetligt sätt att göra kostnads- och nyttokalkyler på. Det finns en mall för projektdirektiv som används vid utveckling av projekt men hur utförliga dessa är varierar.

Det görs inte någon samlad uppföljning av att styrelsens IT-Policy efterlevs, inte heller någon samlad uppföljning av att förväntade nyttor realiserar i kommunens digitaliseringsarbete.

Kommunfullmäktige har inte fastställt någon policy eller program för kommunens digitala utveckling. Kommunfullmäktige har emellertid i Strategi och budget 2019-2020 givit kommunstyrelsen ett uppdrag kring digitalisering. Bland de fullmäktigemål som fastställs finns dock inget avseende digital utveckling.

1

2

3

Rekommendationer

Utarbetar riktlinjer för risk- och nyttokalkyler inom digitaliseringsprojekt för en ökad intern kontroll, struktur och transparens samt bättre möjligheter till prioritering.

Säkerställer en strukturerad uppföljning (upsikt) av kommunens samlade digitaliseringsarbete för att säkerställa att förväntade nyttor realiserar samt effektivitet och ändamålsenlighet i arbetet med digitalisering.

Föreslår kommunfullmäktige fastställande av en digital utvecklingspolicy med förankring i de fullmäktigemål som utgör styrmodell.

2.1 Kommunstyrelsens svar

Nämndens svar 2019

- 1**— Etablering av en kommunövergripande utvecklingsportfölj har initierats. Arbetssätt inom nyttokalkylering utreds i syfte att etablera en kommunövergripande modell med tillhörande mallar som bidrar till enhetliga beslutsunderlag.
- 2**— Digitaliseringsrelaterade aktiviteter planeras och följs upp inom verksamhetsstyrning kategoriseras "digitalisering" bidrar till effektiv hantering av kommunövergripande koordinering. Ett verktyg för att mäta kommunens samlade digitala förmåga har utvärderats av kommunens strategiska IT-ledningsgrupp. Mätverktyget bidrar till en övergripande insikt om kommunens nuläge och ger förslag på balansering av olika digitaliseringsaktiviteter.
- 3**— Kommunstyrelseförvaltningen delar revisorernas uppfattning att det behövs kommunövergripande styrande dokument avseende digitalisering med förankring i de fullmäktigemål som utgör styrmodell. Kommunstyrelseförvaltningen avser att initieras ett arbete under 2020 för att se över befintliga styrdokument inom digitaliseringsområdet för att återkomma med eventuella förslag till revideringar.

2.2 Kommunstyrelsens vidtagna åtgärder

Vidtagna åtgärder per 2022

- **1** — Kommunen har sedan 2020 övergripande använt sig av PENG-modellen för nyttokalkyler och effekthemtagningsplaner.
- **2** — Den kommunövergripande koordineringen av digitalisering är under framtagande i utvecklingsportföljen och program digitalisering. Mätverktyget Digital Mognad I Offentlig Sektor, DIMIOS, har börjat användas och kommunövergripande mätningar genomfördes 2020 och 2021. Baserat på resultatet arbetar sedan varje förvaltning fram ett antal åtgärder för sin digitala förflyttning.
- **3** — Den reviderade IT-policyn, som föreslås byta namn till Digitaliseringspolicy under beredning för att ges som förslag till beslut under våren 2022. Därefter kommer underliggande styrdokument att hanteras i enlighet med styrmodellen.

2.3 Bedömning av kommunstyrelsens vidtagna åtgärder

Bedömning

Sammantaget bedömer vi att en av av revisionens tre rekommendationer har beaktats och åtgärdats fullt ut. Resterande två har delvis åtgärdats.

En modell som motsvarar en riktlinje för nyttokalkyler har börjat användas vilket bedöms åtgärda den första rekommendationen. Då den kommunövergripande koordineringen av digitalisering är under framtagande bedöms arbetet vara i inledningsfas. Digitaliseringspolicyn är under beredning och har inte beslutats om än. De vidtagna åtgärderna bedöms därför delvis åtgärdat rekommendationerna.

3. Granskning av direktupphandling och inköp

2020 granskade EY på uppdrag av kommunens revisorer kommunens hantering av inköp och upphandlingar som inte utförs av Upphandling Södertörn. Granskningens syfte var att bedöma om socialnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, grund- och förskolenämnden samt stadsbyggnadsnämnden säkerställt en inköpsprocess med god intern kontroll.

I granskningen framkom att det finns kommunövergripande riktlinjer och rutiner för inköp och upphandling som syftade till att säkerställa följsamhet gentemot lagstiftning. Respektive nämnd ansvarar för att upphandlingspolicy med tillhörande riktlinjer följs. I granskningen identifierades dock stora brister i verksamheternas genomförande och dokumentation av inköp och direktupphandlingar. I upphandlingspolicyn angavs att ansvaret för att upptäcka frekventa direktupphandlingar åvilar Upphandling Södertörn. På Upphandling Södertörns hemsida stod däremot att ansvaret ligger hos respektive förvaltning/nämnd.

För tillgång till inköpssystemet krävdes deltagande i en E-kurs, men i övrigt fanns inga nämndspecifika eller kommungemensamma utbildningsinsatser inom området. Vid flera intervjuer framkom behov av mer kompetens och kunskap inom området. Stickprovsgranskningen visade på betydande brister i samtliga nämnders hantering av direktupphandlingar. Annonserad upphandling hade inte genomförts av någon av de fem leverantörer som granskats. Noterbart är att samtliga hade fakturerat kommunen över direktupphandlingsgränsen.

3. Granskning av direktupphandling och inköp

lakttagelser

Det finns kommunövergripande riktlinjer och rutiner för inköp och upphandling som syftar till att säkerställa följsamhet gentemot lagstiftning. Respektive nämnd ansvarar dock för att upphandlingspolicy med tillhörande riktlinjer följs. Det identifierades stora brister i verksamheternas genomförande och dokumentation av inköp och direktupphandlingar.

1

I upphandlingspolicyn anges att ansvaret för att upptäcka frekventa direktupphandlingar och vid behov upprätta ramavtal åvilar Upphandling Södertörn. På Upphandling Södertörns hemsida står däremot att ansvaret ligger hos respektive förvaltning/nämnd. Nämnderna har inte tagit fram några nämndspecifika rutiner kring genomförande och dokumentation av inlöp och direktupphandlingar.

2

För tillgång till inköpssystemet krävs deltagande i en E-kurs, men i övrigt finns inga nämndspecifika eller kommungemensamma utbildningsinsatser inom området. Vid flera intervjuer framkommer behov av mer kompetens och kunskap inom området.

3

Stickprovsgranskningen visar på betydande brister i samtliga nämnders hantering av direktupphandlingar. Annonserad upphandling har inte genomförts av någon av de fem leverantörer som granskats. Noterbart är att samtliga har fakturerat kommunen över direktupphandlingsgränsen.

4

Rekommendationer

Säkerställa att riktlinjer och rutiner för inköp och upphandlingar som syftar till att säkerställa följsamhet gentemot lagstiftning är kända och följs inom förvaltningarna.

Säkerställa ett tydligt samordningsansvar för att upptäcka frekventa direktupphandlingar och vid behov upprätta ramavtal. Vidare bör nämnderna möjliggöra detta arbete genom att säkerställa att rutiner för anmälning och dokumentation av direktupphandlingar efterföljs.

Tillse att inköpande tjänstepersoner har adekvat kunskap och kompetens om upphandlingsrutiner, både avseende förfarande och dokumentation.

Stärka den interna kontrollen och uppföljningen av direktupphandlingar för att tillse att inköp görs i enlighet lagstiftning samt kommunövergripande policy och riktlinjer.

3.1 Nämndernas svar

Nämndernas svar 2020

1

Utbildningsförvaltningen ska tydliggöra inköpssamordnarens roll. Social- och äldreförvaltningens nya övergripande rutin för direktupphandling ska göras lättillgänglig och enkel att följa samt tillgängliggöra länkar till Upphandling Södertörns hemsida med hänvisning till Upphandling Södertörns riktlinjer och rutiner på förvaltningens HINT. Stadsbyggnadsnämnden har inlett ett utvecklingsarbete med Upphandling Södertörn.

2

Social- och äldreförvaltningen samt utbildningsförvaltningen ska tydliggöra inköps- och upphandlingssamordnarens roll och ytterligare synliggöra denna funktion i organisationen samt vilket stöd denna funktion erbjuder. Stadsbyggnadsförvaltningen ska tillsätta roll som avtalsamordnare för att underlätta samarbete mellan förvaltningen och Upphandling Södertörn.

3

Social- och äldreförvaltningen samt utbildningsförvaltningen ska öka kompetensen i inköps- och upphandlingsfrågor hos medarbetare genom kurser som Upphandling Södertörn erbjuder samt riktade utbildningar inom förvaltningen.

4

Den löpande kontrollen av avtalstrohet stärks ytterligare i social- och äldreförvaltningens nya rutin: direktupphandling. Uppföljning av pågående ramavtal behöver ske kontinuerligt för att i god tid kunna ta ställning till om avtal ska förlängas eller ny upphandling ske samt avsätta resurser till det. En genomlysning har genomförts gällande samtliga avtal inom stadsbyggnadsförvaltningen samt en revision av rutiner inom förvaltningen gällande avtal och upphandlingar. Utbildningsförvaltningen betonar vikten av uppföljning för att se till att avtal förlängs eller ny upphandling sker.

3.2 Nämndernas vidtagna åtgärder

Vidtagna åtgärder per 2022

- 1** Upphandling Södertörn såväl som social- och äldreförvaltningen har kontinuerliga utbildningar för inköpare samt för chefer. I socialnämndens internkontrollplan finns två internkontrollpunkter inom detta område som syftar till att kontrollera om riktlinjer och rutiner följs. Nya arbetssätt har införts hos stadsbyggnadsförvaltningen där avtalscontroller kontrollerar inköp, avtalstider, avrop samt genomför faktura-uppföljning och Avtalscontroller har besökt avdelningar och haft möte med respektive ledningsgrupp hos avdelningarna för att informera om arbetssätt och riktlinjer för inköp och direktupphandlingar. Även utbildningsförvaltningen har nya rutiner för inköp och direktupphandlingar.
- 2** Social- och äldreförvaltningen samt utbildningsförvaltningen har arbetat med att tydliggöra samordningsansvaret genom nya rutiner. Stadsbyggnadsförvaltningen har anställt en avtalscontroller som bland annat följer upp befintliga avtal och avtalstider, genomför fakturauppföljning och ser till att avrop sker enligt gällande rutiner och riktlinjer.
- 3** Alla inköpare hos social- och äldreförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen måste gå en webbaserad inköpsutbildning för att kunna göra inköp via Proceedo. Utbildning har hållits för berörd personal i samband med inventering av avtal. Utbildningsförvaltningen har inte genomfört riktade utbildningar men har informerat om de skriftliga rutinerna för att tillse att kunskap finns.
- 4** Social- och äldreförvaltningen har en direktupphandlingsrutin, direktupphandlingsmodul samt internkontroll och stadsbyggnadsförvaltningen har påbörjat en förändringsprocess och genomfört vissa insatser men betonar att många kvarstår. Utbildningsförvaltningen har tagit fram en rutin för uppföljning av avtal samt inkluderar detta i internkontrollen för 2022.

3.3 Bedömning av nämndernas vidtagna åtgärder

Bedömning

Sammantaget bedömer vi att tre av revisionens fyra rekommendationer har beaktats och åtgärdats och att en delvis har åtgärdats.

Nämnderna har beaktat revisorernas iakttagelser och rekommendationer, samt vidtagit relevanta åtgärder för tre av fyra lämnade rekommendationer. Vi ser positivt på det arbete som skett i nämnderna sedan granskningen genomfördes. Social- och äldreförvaltningen har i rutinen för direktupphandling inte definierat hur uppföljning ska ske och stadsbyggnadsförvaltningen behöver fortsätta arbetet för att stärka intern kontroll och uppföljning. Utbildningsförvaltningen bedöms ha åtgärdat rekommendationen om uppföljning och intern kontroll.

4. Granskning av arbetet för en likvärdig skola

Under 2020 granskade EY på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Haninge kommun om grund- och förskolenämnden har vidtagit tillräckliga åtgärder för att säkerställa en likvärdig grundskola.

Nämnden följde löpande upp arbetet med likvärdighet i skolan och väsentliga utvecklingsområden identifierades till vilka åtgärder och insatser presenterades. Vi noterade att nämnden inte hade analyserat eller följt upp effekter av resurstilldelningen sett till tillämpning, lärarresurser eller måluppfyllelse trots att ett särskilt utredningsdirektiv lämnades 2018.

Struktur tillägg baserade på objektiva socioekonomiska faktorer ersattes av sökbara tilläggsbelopp. Intervjuade rektorer framförde kritik mot systemet, med anledning av bristande transparens och förutsägbarhet samt en administrativ börda i ansökningsförfarandet. Processen rörande tilläggsbelopp sågs till viss del över vid granskningstillfället. Därtill lyftes att tillgången till gemensamma resurser var svårtillgänglig och det fanns skilda uppfattningar kring hur centrala resurserna skulle fördelas. Detta inkluderades i arbetet med nulägesanalyserna. Det noterades att lärarbehörigheten kontinuerligt har minskat under flera års tid.

4. Granskning av arbetet för en likvärdig skola

Iakttagelser

Nämnden har inte analyserat eller följt upp effekter av resurstilldelningen sett till tillämpning, lärarresurser eller måluppfyllelse trots att ett särskilt utredningsdirektiv lämnades 2018.

Tillgången av gemensamma resurser är svårtillgänglig och det finns skilda uppfattningar kring hur centrala resurserna ska fördelas. Detta inkluderas nu i arbetet med nulägesanalyserna. Utfallet av resurstilldelningen med hänsyn till måluppfyllelse och lärarresurser har inte analyserats särskilt eller följts upp av nämnden.

Nämndens kvalitetsrapporter fångar upp identifierade utvecklingsområden. Att lärarbehörigheten kontinuerligt har minskat under flera års tid nämns i en av dessa rapporter.

1

2

3

Rekommendationer

Utvärdera befintlig resursfördelningsmodell i syfte att tydliggöra nämndens styrning i relation till enheternas behov. Särskilt fokus bör avse den pågående översynen av systemet för utbetalning av tilläggsbelopp.

Nämnden bör säkerställa att fördelning av centrala resurser möjliggörs utifrån identifierade behov. För de skolenheter som är särskilt resurskrävande bör en tydlig analys och uppföljning ske för att bättre motsvara aktuella behov.

Att andel behöriga lärare kontinuerligt har minskat under flera års tid framgår av kvalitetsrapporterna. Nämnden bör uppmärksamma allvaret i denna trend.

4.1 Grund- och förskolenämndens svar

Nämndens svar 2020

1 — Nämnden har givit förvaltningen i uppdrag att genomföra en utredning av resursfördelningssystemet. Utredningen av resursfördelningssystemet kommer att genomföras innan mandatperiodens slut.

2 — Nämnden kommer att arbeta aktivt med att följa förvaltningens arbete som sker utifrån enheternas nulägesanalyser som också blir en viktig del för att kunna göra behovsstyrda resursfördelningar. Samarbete med centrum för lärande och hälsa (CLH) har som ett led i arbetet med nulägesanalyserna stärkts. I slutet av varje läsår sammanställs enheternas nulägesanalyser och elevernas resultat. Sammanställningen och analysen redovisas i central ledningsgrupp grundskola och ligger till grund för kommande läsårs utvecklingsområden samt fördelning av centrala resurser.

3 — VFU-studenter från Stockholms universitet ska fångas upp i en planerad vikariepool för att sedan kunna erbjudas anställning när de tar examen. En utredning ska genomföras och undersöka och besvara varför förskolan och grundskolan har låg grad av behöriga lärare för att sedan kunna föreslå hur arbetet med frågan ska kunna förstärkas ytterligare. Förvaltningen kommer att upphandla en extern resurs som genomför utredningen.

4.2 Grund- och förskolenämndens vidtagna åtgärder

Vidtagna åtgärder per 2022

- **1** — Strategier som stödjer utveckling har beslutats om, utifrån dessa har ett ledningssystem tagit fram där enheterna tar fram nulägesanalyser. Dessutom har en modell för verksamhetsstyrning införts, det är verksamhetsdialoger där behov identifieras och man får information hur resurser för användas.
- **2** — 15 av 17 enheter har färdigställt sina analyser. Ingen sammanställning har gjorts däremot har ovan nämnda åtgärder lett till att fördelning av resurser kan ske utifrån identifierade behov.
- **3** — Externa utförare har genomfört två utredningar för att identifiera åtgärdsförslag för att öka graden legitimerade lärare. Vikariepoolen har ännu inte införts utan är ett pågående arbete.

4.3 Bedömning av grund- och förskolenämndens vidtagna åtgärder

Bedömning

Sammantaget bedömer vi att två av revisionens tre rekommendationer har beaktats och åtgärdats fullt ut. En rekommendation har delvis beaktats.

Nämnderna har beaktat revisorernas iakttagelser och rekommendationer, samt vidtagit relevanta åtgärder för tre av fyra lämnade rekommendationer. Vi ser positivt på det arbete som skett i nämnderna sedan granskningen genomfördes. Trots att vissa åtgärder inte tagits fullt ut finns ett pågående arbete vilket visar på att man uppmärksammat allvaret i att behöriga lärare minskat.

5. Granskning av kommunens stöd till ensamkommande barn och ungdomar

2019 granskade EY på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer kommunens stöd till ensamkommande barn och ungdomar. Granskningen syftade till att bedöma om kommunens styrning och uppföljning av arbetet med att integrera och etablera ensamkommande barn var ändamålsenligt samt om samverkan inom kommunen och mellan kommunen och andra aktörer fungerade tillfredsställande.

I granskningen framkom att förvaltningarna hade uppdrag i varierande omfattning till olika grupper av särskilt ensamkommande unga och det fanns därmed ingen sammanhållen bild av nuläge och eventuella behov. Av intervjuer och granskad uppföljningsdokumentation framkom att det upplevdes svårt att nå ut till nyanlända ungdomar med de idrotts- och fritidsaktiviteter som erbjöds samtliga unga i kommunen. Flera intervjuade medarbetare efterlyste tydligare samarbetsformer och kommunikationsvägar gällande inkludering och aktivering av ensamkommande unga i idrotts- och fritidsverksamheter inom kommunen.

En väsentlig del av samordningen mellan kommunens verksamheter skedde i nätverket för nyanlända barn och ungas inkludering inom kommunen utifrån en lokal överenskommelse mellan förvaltningarna. Nätverket hade dock ingen roll att centralt följa upp eller samordna respektive verksamhetsområde eller ansvar.

5. Granskning av kommunens stöd till ensamkommande barn och ungdomar

lakttagelser

Förvaltningarna har uppdrag i varierande omfattning till olika grupper av särskilt ensamkommande unga och det finns därmed ingen sammanhållen bild av nuläge och eventuella behov.

Det finns en uppföljning av integrationsarbetet på individnivå genom både uppföljning av myndighetsutövningen och utförandet, på avtalsnivå och på individnivå. Däremot finns det ett behov av att säkerställa att ansvariga nämnder utvärderar effekterna av det integrationsarbete som pågår.

Flera av de stöd och insatser som erbjuds alla ungdomar i Haninge kommun kan även erbjudas ensamkommande barn och unga. Idrott- och fritidsnämndens har ett ansvar att "särskilt beakta underrepresenterade grupper och möjligheterna för alla medborgare att på lika villkor delta i idrotts- och friluftsvksamhet".

Flera initiativ från nätverket uppges vara svåra att driva igenom med anledning av ett avgränsat ansvar och interna processer inom respektive förvaltning. Det råder också oklarheter kring vem som är sammanhållande i samverkan med föreningslivet specifikt vad gäller målgruppen ensamkommande unga.

Rekommendationer

1

Stärk samverkan och tydliggör ansvarsfördelningen kring stödet till ensamkommande barn och unga utifrån fullmäktiges mål om en meningsfull fritid samt trygghet, inflytande och delaktighet.

2

Utvärdera effekterna av det integrationsarbete som pågår, bland annat inom nätverket för nyanlända barn och ungas inkludering inom kommunen.

3

Tillgängliggör ytterligare och intensifiera insatser rörande ensamkommande barn och unga.

4

Konkretisera roller och ansvar för insatser som beaktar ensamkommande barn och ungas förutsättningar utifrån fullmäktiges mål och nämndens strategier.

5.1 Nämndernas svar

Nämndernas svar 2019

1

Olika lagar och förordningar styr skilda verksamheters arbete och olika verksamheter ansvarar för delvis olika grupper av ensamkommande. Samtliga tre nämnder instämmer i revisorernas granskning om att det saknas ett övergripande sammanhållande samordningsansvar i kommunen för ensamkommande barn och ungdomar med skiftande tillståndstatus och situation, mer än det som de omfattas av i kommunfullmäktiges målområde om välmående kommuninvånare och utveckling.

2

Samtliga nämnder är överens om att nätverket inte har i uppdrag att samordna och förbättra kommunens integrationsarbete. Dock ser man gemensamt över nämnderna ett förbättringsområde i att förtydliga nätverkets uppdrag och rutiner för återkoppling till förvaltningschefer och den lokala samverkansgruppen för överenskommelsen.

3

För närvarande pågår ett arbete med att ta fram ett nytt idrottspolitiskt program. I nästa skede är ett resonemang för att riktade bidrag kan införas som går i linje med programmets genomförande. Det kommer bland annat innebära möjligheter för föreningar att söka bidrag för öppen verksamhet utan krav på medlemskap. För att nå målgruppen finns förslag om att stärka marknadsföringen av de aktiviteter och arrangemang som förvaltningen och föreningslivet anordnar.

4

När det gäller rekommendationen om att konkretisera roller och ansvar för insatser är föreningsbyrån, som startade våren 2019, en tydlig väg in i kommunen för föreningslivet.

5.2 Nämndernas vidtagna åtgärder

Vidtagna åtgärder per 2022

- 1** — Samverkan sker numera kring språkkaféer och prova-på-aktiviteter för nyanlända ungdomar. Viss extern samverkan finns också på plats. Förvaltningarna har på grund av det låga antalet ensamkommande i kommunen de senaste två åren inte utvecklat det riktade stödet och samverkan uppges utvecklas i takt med att behovet förändrats. Däremot har ett beslut av gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden tagits om samarbeten och insatser riktade bland andra mot elever på introduktionsprogrammen. Insatserna finansieras med särskilda medel om 500 tkr.
- 2** — Utvärdering av insatser har skett inom kommunstyrelseförvaltningen, utbildningsförvaltningen och social- och äldreförvaltningen men inte inom kultur- och fritidsförvaltningen. Nätverket för nyanlända barn och ungas inkludering inom kommunen är inte längre aktivt.
- 3** — Kultur- och fritidsförvaltningen har undersökt vad som behövt tydliggöras gällande reglementet för föreningsbidrag. Föreningsbyrån har använts som kanal för att sprida information om möjligheter till insatser och en insats har varit att ta bort avgiften för föreningar att organisera aktiviteter som inkluderar ukrainska flyktingar.
- 4** — Föreningsbyråns roll har förtydligats. Däremot har inga ytterligare åtgärder presenterats av nämnden rörande att konkretisera roller- och ansvar internt.

5.3 Bedömning av nämndernas vidtagna åtgärder

Bedömning

Sammantaget bedömer vi att en av revisionens fyra rekommendationer har beaktats och åtgärdats samt att tre rekommendationer delvis har beaktats och åtgärdats.

Vår bedömning är att tydligare ansvarsfördelning kring samverkan bör säkras oavsett om behovet i dagsläget inte är stort då en organisatorisk beredskap bör finnas på plats för att ge ett tillräckligt stöd till ensamkommande. Vi bedömer att tillräckliga förtydliganden inte har skett. Däremot ser vi positivt på att utvärdering av effekterna av integrationsarbetet har skett i vissa nämnder. Även att ytterligare insatser finns på plats och att bidragsreglementet har reviderats är positivt.